

Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly BERDIMUHAMEDOW:

— MENIŇ MAKSADYM TÜRKMEN DIPLOMATIÝASYNYŇ MILLI MEKDEBINI HEMMETARAPLAÝYN GOLDAMAKDAN WE DÜNYÄNIŇ IŇ ÖSEN TALAPLARYNA LAÝYK GELÝÄN BILIM ULGAMYNY SIZE ELÝETERLI ETMEKDEN YBARATDYR.

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir! METBUGAT — INTERNET GAZETI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

INTERNET NEWSPAPER

№ 19 2021-nji ýylyň 15-nji noýabry

Our main goal is to serve the Motherland!

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Internet gazetini 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar

TÜRKI DÜNYÄSINE AÇYLAN TÄZE PENJIRE

Häzirki beýik taryhy döwrümizde ýurdumyzyň her günü, her bir sagady taryhy wakalara, belent ýeňişlere beslenýär. Ynha, şu ýylyň 12-nji noýabrynda-da Türkiýäniň Stambul şäherinde geçirilen Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň VIII sammitine we onuň çäginde bolan Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň sekretariatynyň täze ştab — kwartirasynyň açylyş dabarasyna Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň hem gatnaşmagy we sammitiň barşynda taryhy söz sözlemegi, ýurdumyzyň Türki geňeşe synçy bolup girmegi barada çözüdüň kabul edilmegi Milli Liderimiziň nygtap aýdyşy ýaly, «Türkmenistanyň türki dünýäniň döwletleri bilen hyzmatdaşlygynda hil taýdan täze tapgyryň başlanýandygyny alamatlandyran örän möhüm taryhy waka» bolup, senenamamyza girdi.

Türki geňeşe Azerbaýjan Respublikasy, Türkiýe Respublikasy, Gazagystan Respublikasy, Gyrgyz Respublikasy hem-de Özbegistan Respublikasy hemişelik agza, Wengriýa bolsa synçy derejesinde gatnaşdy. Türki geňeşiň Stambulda geçirilen nobatdaky sammiti Türkmenistan üçin taryhy waka boldy. Çünki, duşuşykda Türkmenistana Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşinde synçy derejisi berildi. Milli Liderimiz golaýda türkiýeli žurnalist, «TRT World» teleyaýlymyň baş redaktory Ýusuf Erimiň «Şu ýyl

Türkmenistanyň Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşine synçy hökmünde goşulmagyna garaşylýar. Bu gurama synçy hökmünde goşulmak baradaky çözüdü kabul etmäge sebäp bolan ýagdaýlar barada aýdyp beräýseňiz?» diýen sowalyna, ine, şeýle jogap beripdi:

«Ýurdumyzyň Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşine synçy hökmünde goşulmagy baradaky çözüdü kabul etmäge sebäp bolan ýagdaýlar barada aýdanymyzda bolsa, Türkmenistan bu geňeşiň mejlislerine he-

mişe ýokary derejede işjeň gatnaşyp gelýär. Şunuň bilen birlikde, Türkmenistan türki dilli ýurtlaryň ählisi bilen dürli ugurlarda dostlukly we özara bähbitli hyzmatdaşlyk edýär. Şoňa görä-de, biz Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşine synçy hökmünde goşulmak baradaky çözüdü kabul etdik». Şeýle-de hormatly Prezidentimiz Türkmenistanyň Türki geňeşe synçy hökmünde gatnaşmagynyň guramanyň syýasy, söwda-ykdysady we medeniýsanperwer gatnaşyklarda alyp barýan işlerine goşant goşjakdygyna berk ynanýandygyny aýtdy.

11-nji noýabrda Türkiýe Respublikasynyň Stambul şäherinde Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredow Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň Daşary işler ministrleriniň sekizinji mejlisine gatnaşdy. Ministr Türkmenistanyň özüniň Bitaraplyk hukuk derejesinden ugur almak arkaly halkara parahatçylygyň, ahlumumy howpsuzlygyň we durnukly ösüşiň goldanmagy hem-de berkidilmegi babatdaky tagallalaryň birleşdirilmegini geňeşiň işine gatnaşmagynyň ileri tutulýan ugurlarynyň hatarynda öňe çykarýandygyny belledi. Bu ugurda energetika, ykdysadyýet, senagat, ulag we ekologiýa ugurlarynda işjeň gatnaşklar türki dilli döwletleriň mümkinçilikle-

rini ulanmak boýunça strategik wezipeleriň biri hökmünde öňe çykýar. Şeýle-de saparyň çäklerinde Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredowyň Türkiýe Respublikasynyň Daşary işler ministri Mewlüt Çawuşogly bilen ikitaraplaýyn duşuşygy geçirildi.

Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşi türki dilli halklaryň hem-de umumy taryhy kökleri we milli-medeni gymmatlyklary bolan ýurtlaryň arasynda jebislige hem-de bilelikdäki netijeli hyzmatdaşlyga ýardam edýän möhüm ähmiýetli guramadyr. Guramanyň taryhyna ser salsak, ol 2009-njy ýylyň 3-nji oktýabrynda türki dilli döwletleriň Baştutanlarynyň Azerbaýjanyň Nahiçewan şäherinde geçirilen sammitinde döredildi. Guramanyň iş tertibi 2010-njy ýylyň Stambul Jarnamasyna berkidilendir. Döredilen gününden bäri Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşi Türki dilli halklarynyň agzybirligini we doganlygyny berkitmek, umumy

ýyllygy mynasybetli geçirildi.

Türki dilli ýurtlaryň hyzmatdaşlyk geňeşiniň yzygiderli geçirýän çäreleriniň biri-de «Türki dünýäniň medeni paýtagty» ady bilen gadymy şäherleriň medeni we çeper durmuşy açylyp görkezilýän çärelerdir. 2015-nji ýylda Türkmenistanyň gadymy Merw şäheri türki dünýäniň medeni paýtagty hökmünde saýlanyldy. Şol ýylyň 8-nji oktýabrynda Mary welaýatynyň merkezinde gurama agza döwletleriň sahna ussatlarynyň IV maslahatynyň açylyş dabarasyna, şeýle hem agza döwletleriň we ýurdumyzyň teatr toparlarynyň sahna oýunlarynyň görkezilişi boldy.

2021-nji ýylyň 31-nji martynda hem Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň resmi däl onlaýn sammitine hormatly myhman hökmünde gatnaşypdy.

Hormatly Prezidentimiz öz çykyşlarynda dünýäniň gün ter-

türk medeniýetini geljek nesillere geçirmek we ony dünýä ýaýmak ugurunda birnäçe işleri alyp barýar. Bu gurama Türki dilli döwletleriň alymlarynyň we sungat işgärleriniň arasynda ýygnaqlary, medeniýet günlerini we birnäçe çäreleri geçirmek bilen özara tejribe alyşmaga giň mümkinçilik berýär. Bulardan başga-da, gurama türk dünýäniň görnükli şahsyýetleriniň galdyran medeni mirasyny ýatlamaga ýyllaryny, ýatlama çärelerini hem yzygiderli geçirýär. Şeýle çäreleriň biri 2014-nji ýylda türkmen nusgawy şahyry Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 290

tibiniň käbir meselelerine duşuşyga gatnaşyjylaryň ünsüni çekmegi aýratyn bellärlikli ýagdaýdyr. Bularyň hemmesi Gahryman Arkadagymyzyň Bitaraplyk ýörelgelerine esaslanýan daşary syýasat strategiýasyny yzygiderli durmuşa geçirýändiginiň aýdyň subutnamasydyr.

Seýli ARYŞOW,
Türkmenistanyň
Daşary işler ministrliginiň
Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara
žurnalistikasy fakultetiniň
4-nji ýyl talyby.

(Soňy. Başlangyjy gazetiniň 17—18-nji sanlarynda).

Kalp okalyşynyň taryhlaýyn ugry

— *Yoldaş mugallym, «Garaşsyzlyk — bagtymyz» kitabyňy kalp-ýürek bilen okan wagtymyz «Geljekde taryh bu işleriň nähili gymmatly, gaýtalanmajak we bahasыз işlerdigine has hem çuňňur, has hem aýdyň baha berer. Sebäbi her bir zat daşdan örän aýdyň, öz derejesinde görünýändir, beýik daglaryň hem belentligi, howalasy onuň özündekäň däl-de, birneme uzakdan juda gowy duýulýandyr...» diýen täsin pelsepeli sözlere duş geldik. Şolaryň manysyny aýdyp beräýseňiz?*

— Bu sözleriň aňyrsynda hormatly Prezidentimiziň goja taryhyň ösüşinde bolup geçen wakalara baha bermekde we olara düşünmekde wagt-heňnam kanunyň açyp berýänligi hem-de şol kanunyň eýermelidigimiz babatdaky ylmy açyşy bar. Çünki wagt geçip, suw akyp, daş galýar welin, aýdalyň, Aşgabat — Tejen aralygynda uly tizlikli ýoluň, Aşgabat-sitiniň gurulmagynyň, daşary ýurtlara uzaýan demir ýollaryň çekilmeginiň... has beýik işlerdigini geljekde biz görmeşegem, siz görersiňiz. Şol döwürde bu günki beýik işler has gowy, has gadyrly, has mukaddes görülüp, bular barada ylmy, resmi, çeper kitaplary okarsyňyz, kinolary... görersiňiz.

— *Nesip bolsa, mugallym. Geljekde ol kitaplary, kinolary görmek biziň gözlerimize röwşenlik berer. Şol bir wagtda biz bu wagtda kanunyň 30 ýyl uzaklykdan has gowy görnüp başlan Garaşsyzlyk ugrundaky göreşimiziň gözbaşynda bolup geçen wakalara — ilkinji tagallalar babatda hem ulanyp bilsek gerek. Şu nukdaý-nazardan bize mundan 30 ýyldan hem öňräkki Soýuz döwründe — goşa ganat kitaplaryň ikinjisi bolan «Soýuz hem Garaşsyzlygy» ýazmaga nämäniň itergi berendigini aýdyp beräýseňiz?!*

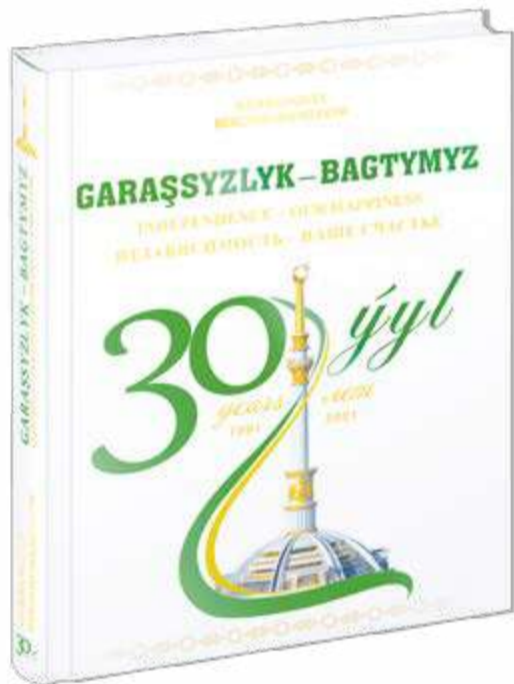
— Bu publisistik eseri ýazmagymyň birnäçe taryhy sebäpleri bar. Ýöne in esasysy 1991-nji ýylyň ýanwarynda «Siz... özygtyýarly respublikalaryň täzelenen federasiýasy hökmünde SSSR-iň saklanyp galmagyny zerur hasap edýärsiňizmi?» — diýen soragly referendumy şol ýylyň 17-nji martynda geçirmek meselesiniň resmi taýdan yglan edilmegi bolupdy. Nämne üçin diýeninde, mesele diňe bir soňky 110 ýylyk baknalyk labirintinden däl, eýsem Çingiz hanyň tozgunçylygyndan soňky 7 asyr bäri, jemi hem 8 asyr bäri dowam edip gelýän döwletsizlik labirintinden çykamak bilen bagly, 1000 ýylda bir gezek döreyän ajaýyp, beýik taryhy pursady elden gidirmezlik barada barýardy. Türkmen halkymyz üçin täzeden ýene döwletli bolup

ýaşamagyň «Ariadna sapagyny» tapmak in bir ykbal çözüji, in bir amatly, in bir jygba-jygly pursat döräpdi. Halk bolsa ideologik gapylyk bilen «Soýuzsyz ýaşap bolmaz» diýip, şol öňki baknalyk labirintine eňip barýardy. Ite: «Dur, saklan, ýol bärde» diýmek gerekdi.

Ikinjiden, Aristotel: «Akmak kimdir, bir bütürän ýerine ikinji bütüränlerdir» diýipdir. Biz öň 1924-nji ýylda Soýuza girip, bir bütüräpdik. Meselem, eýýäm 7 aýdan soň 1925-nji ýylda ähli ýerasty baýlygymyzy öz eýeçiligine geçiripdi. Ikinji gaýta bütürmeli däldik.

GARAŞSYZLYGYŇ GOŞA KITAPLY GOŞA GANATY

Referendum diýlen düşünje «Görogly» eposynda Hüňkaryň kyrk müňler bilen ýow bolup gelip, Çandybilin garaşsyzlygyny ýok etjek bolmagy bilen barabar nägehanlykdy. Şonda Göroglynyň türkmen il-ulusyna ýüzlenip, «Teke begi Zaman

gelsin!», «Sapa ogly Çakan gelsin!», «Kyrk müň öyli türkmen gelsin!» diýip ýüzleniş ýaly, türkmen halkyny Garaşsyz döwlet bolmaga ylmy esasda çagyrmak gerekdi.

— *Şonuň üçin hem, siz şol döwürde, işläp ýören ýeriňiz bolan «Edebiyat we sungat» gazetiniň redaksiýasyndan işden çykdyňyzmy?*

— Hawa, ilki bilen tölegsiz zähmet rugsadyny sorapdym. Rugsat berilmänden soň, şol ýylyň fewral aýynyň 18-ne öz islegim bilen işden çykanylygym barada arza ýazdym.

— *Işden çykanyňyza öýde-maşgala-*

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 30 ýyllygyna: syýasy söhbetdeşlik

da zat diýilmedimi?

— Ýatlap görsem, gelnejeňiz: «Häzirki kyn döwürde bahalar asmana uçdy. İşden çykyp, iki gyzjagazyňy nädip eklejek?» diýip zeyrenýärdi. Onsoňam: «Hökümet bu hili zatlary ýazýanlary dek goýmaýarmyş. Saňa birden bir zat bolaýsa, zyznda ojaýyňa eýe bolar ýaly ogluňam-a ýok»

nak çekipsiň. Sen biziň sistemamyznyň kapyry bolupsyň. (Pauza) Haýsy okuw jaýyny gutardyň?!

— Ilki Türkmen döwlet uniwersitetinde üç ýyl, soňra bolsa Leningrad döwlet uniwersitetinde üç ýyl okadym.

— Görýäňmi, döwletimiz seni nähili okuw jaýlarynda okadypdyr, bilim beripdir, adam edipdir. Şundan soň hem, şeýle zatlary ýazmak iýen duzuňa kast etmek bolanokmy? Dönüklük etdigiň bolanokmy? Nämäniň esasynda beýle ýazmaga eliň barýar?

— Marksizm-leninizmiň esasynda.

— Görle, muny! Tutuş sistemamyzda marksizm-leninizm bilen birlikde atanak goýup duran halyňa beýle diýmäge neneň ýüzüň çydaýar?!

— Marksizm-leninizm filosofiýasynda inkär etmäniň inkär etme kanuny, gapma-garşylyk kanunlary bar. Şolaryň esasynda biz belli döwürde SSSR-i ykrar etdik. Indi bolsa wagty gelende, garşy çykýarys we inkär edýäris. Mundan başga-da onda mukdaryň hile geçme kanuny hem bar. Biz 70 ýyllap mukdarda ýaşadyk, indi bolsa Soýuzdan çykyp, hile geçýäris. Öýlenen oglan misli öýi aýrybaşgalaýşy ýaly.

— Hmm... häzir nirede işleýärsiň?

— Hiç ýerde.

— Onda seni basymrak bir işe salmak gerek. Ýogsa, sen eýgertjek däl!»

— *Yoldaş mugallym, başga-da garşy çykmalar boldumy?*

— Makala gazetde çykan gününüň agşamysy telewideniýede geçirilen tegelek stolda: «Referendумыň öň ýany Gutlyýewiň bu eden işi ýeňsedan urlan pyçak boldy» diýlipdi. Şol ýylyň apreliniň başynda TSSR Ylymlar akademiýasynyň Prezidiumynyň agzasy, taryh ylymlarynyň doktory, akademik Bibi Pälwanowa uly gazetleriň 4-sinde uly göwrümlü makalalar bilen «Soýuz hem Garaşsyzlygyň» garşysyna çykypdy.

— *Aýsbergiň düýbünde bolup geçen bu garşy çykmalara mysal getirip bolmazmyka?*

— Meselem, akademik 1991-nji ýylyň 11-nji aprelinde, referendumdan 21 günden soň «Ýaş kommunist» gazetinde çykardan «Özbaşdaklyk we taryh» atly göwrümlü bir sahypalyk makalasynda «Käbir ýagdaýlarda belanyň öýjügi başga zatda ýaly bolup dur. Ýogsam, şu ýylyň 16-njy martynda «Ýaş kommunist» gazetinde referendumyň öň ýanynda Täçgeldi Gutlyýewiň «Soýuz hem Garaşsyzlyk» atly makalasyň peýda bolmagyny nämä bilen düşündirmek bolar?»,

«SSSR Soýuzyny saklap galmaklyga ýurduň referendumyna gatnaşan adamlarynyň 76,4 göterimi ses berdi. Türkmenistanda bu san has-da ýokary bolup, ol 97,9 göterime barabardyr. 17-nji martda SSR Soýuzy bolmalymy diýen soraga «Hawa» diýip, berk

(Dowamy 3-nji sahypada)

YNANYŞMAGYŇ WATANY

Syýasy—ekologik teswir

Hormatly Prezidentimiziň tabşyrygy boýunça wise-premyer Serdar Berdimuhamedowyň ýolbaşçylygyndaky türkmen wekiliýetiniň Glazgo şäherinde Birleşen Milletler Guramasynyň Howanyň üýtgemegi baradaky Çarçuwaly konwensiyasyna gatnaşyýy taraplaryň 26-njy maslahatyna (COP26) gatnaşmagy, wise-premyeriň forumda howanyň üýtgemeginiň täsirlerine uýgunlaşmakda, onuň ýaramaz täsirlerini peseltmekde halkara jemgyýetçiliginiň tagallalaryny birleşdirmek boýunça birnäçe anyk teklipleri öňe sürmegi beýik döwürimiziň taryhy wakalarynyň hatarynda şanly senenamamyzga girdi.

Serdar Berdimuhamedow çykyşynda ýurdumyzyň degişli Konwensiyanyň teklibine hem-de onuň Pariž şertnamasyndaky borçnamalaryna esaslanyp, howanyň üýtgemegi babatynda amaly tagallalary edýändigini, ykdysadyýetiň ähli ugurlarynda häzirki zaman tehnologiýalarynyň ornaşdyrylmagy bilen, bug gazlarynyň zyňyndylaryny azaldýandygyny nygtap geçdi. Bularyň hatarynda Howanyň üýtgemegi boýunça Milli strategiýanyň, 2030-njy ýyla çenli gaýtadan dikeldilýän energiýany ösdürmek boýunça Milli strategiýanyň hem-de Türkmenistanyň «Täzelen-

EKOLOGIÝA BABATDA

TÄZE BAŞLANGYÇLAR

ýän energiýa çeşmeleri hakynda» täze Kanunynyň kabul edendigini görkezme bolar. Şeýle-de Watanymyzda alnyp barylýan ekologik syýasata laýyklykda, her ýyl millionlarça agaç nahallarynyň oturdylýandygyny bellemek aýratyn ähmiýete eýedir. 2020-nji ýylda ýurdumyzda 25 million nahal oturdyldy, 2021-nji ýylda bolsa bu asylyly ýörelgäniň dowamy hökmünde 30 million bag nahallaryny oturtmak meýilleşdirilýär.

Forumda öňe sürülen teklipler aýratyn ähmiýete eýedir. Türkmen tarapy Ählumumy metan borçnamasy boýunça täze başlangyjy goldaýar, ony jikme-jik öwrenmäge gyzyklanma bildirýär. Şeýle hem, Türkmenistan 2030-njy ýyldan başlap, orta möhletde bug gazlarynyň zyňyndylaryny düýbünden aradan aýyrmagy we zyňyndylaryny ýylsaýyn ep-esli azaldylmagyny gazanmagy meýilleşdirýär. Türkmenistan bu başlangyçlary durmuşa geçirmekde Birleşen Milletler Guramasynyň senagat taýdan ösüş boýunça guramasyny (YUNIDO), Daşy gurşaw baradaky maksatnamasyny (YUNEP), Ykdysady we durmuş meseleleri boýunça departamentini, Ösüş maksatnamasyny (BMGÖM) esasy hyzmatdaşlary hasaplaýar. Ýurdumyz mundan başga-da ekologiya we howa meselelerinde beýleki halkara düzümler bilen hyzmatdaşlyk etmäge taýýardy.

Forumda wise-premyer Serdar Berdimuhamedow çykyşynyň dowamynda türkmen tarapyň howanyň meseleleri boýunça yzygiderli oňyn halkara gatnaşyklaryň mundan beýläk hem pugtalandyrylmagyna garaşýandygyny we howa bilen bagly meseleleri çözmekde ählitaraplaýyn ýardam bermäge taýýardygyny nygtady. Möhüm netijeli başlangyçlary öňe süren türkmen wekiliýetiniň baştutanynyň mazmunly çykyşy Birleşen Milletler Guramasynyň Howanyň üýtgemegi baradaky Çarçuwaly konwensiyasynyň 26-njy maslahatyna gatnaşyjylar tarapyndan gyzgyn garşylandy. Ýeri gelende belläp geçsek, 9-njy noýabrda institutymyzda tegelek stoluň başynda Birleşen Milletler Guramasynyň Howanyň üýtgemegi baradaky Çarçuwaly konwensiyasynyň 26-njy maslahatyna Türkmenistanyň wekiliýeti tarapyndan öňe sürülen başlangyçlara bagyşlanyp geçirilen maslahata degişli ulgamlaryň wekilleriniň gatnaşyp, Türkmenistanyň howanyň üýtgemegi babatdaky başlangyçlarynyň halkara giňişliginde üstünlikli durmuşa geçjekdigine uly ynam bildirmekleri hormatly Prezidentimiziň öndengörüjilikli ekologiya syýasatynyň barha dabaranýandygynyň ýene bir aýdyň subutnamasy boldy.

Mähriban GANDYMOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň mugallymy.

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 30 ýyllygyna: syýasy söhbetdeşlik

GARAŞSYZLYGYŇ GOŞA KITAPLY GOŞA GANATY

(Başlangyjy gazetiniň 2-nji sahypasynda).

jogap berip, halk olardan ýüz öwürdi» diýen ýazgylaryny mysal getirmek bolar. Ýöne Garaşsyzlygy alanymyzdan bir ýyldan gowrak wagt gecenden soň akademik «Sowet Türkmenistany» gazetiniň 1992-nji ýylyň 11-nji noýabryndaky makalasynda «Soňky ýetişen nesil, ýagny meniň egindeşlerimiň köpüsi bolsa, şol sanda hut meniň özümem ýaşlykdan aňyňa guýlan düşüňjäniň aýylygandygyny saýgarman, beýnä guýlan aýylyganyç pikiri hakykatdyr öýdüp, oňa pugta ynanyň ýazdylar» diýip, ýalňyşanyny, öz ýazyşy ýaly, «Özüniň bihepbe şermendelik edendigini» boýun aldy.

— **Siz nebit-gaz baýlygymyz babatda halkyň gözünü açan, 1990-njy ýylyň tomsunda gazetde çykan «Hasaply dost uzaga gider» atly eseriňizi ýazanyňyzda Saparmyrat Nyýazow: «Biziň žurnalistlerimiziň Gutlyýew ýaly ýazmaklary gerek» diýip, sizi goldapdyr. Siz «Soýuz hem Garaşsyzlyk» babatda goldandyňyzmy?**

— Bu ugurda, meselem, şol döwürde «Edebiyat we sun-gat» gazetiniň ýolbaşçy düzüminiň, redkollegiýa agzalarynyň partiýanyň MK-nyň birinji sekretary S.Nyýazow bilen bolan duşuşygynda «Sapar Ataýewiç, ynha, T.Gutlyýew SSSR-den çykmak hakda ýazýar. Näme üçin oňa çäre görülenok?» diýip, soranlaram tapylypdyr. Şonda Saparmyrat Nyýazow: «Gutlyýew — žurnalist. Şoňa görä-de, ol wakalary seljerip, şahsy pikirini aýdyp biler» diýipdir. Şondan soň garşy çykyşlar düýpli azaldy. In esasy goldan hem halkymyz, il-günümiz bolupdy.

— **Eýsem, il-halk näme diýdi?**

— Il-halk iki elläp goldady. Garaşsyzlygy goldap, redaksiýa, hut özüme gelen nijeme hatlarda «Arman, makala 1 aý öň çykmaly eken. Halk ony öňünden ölçerip-döker ýaly...». «Meniň pikirimçe, makala 15 — 20 gün dagy gijräk çap edildi. Bähbit bola... Täçgeldi öz halkyna irde-giçde aýtmaly zadyny aýdaýdy öýdän...» diýen ýaly armanlar aýdylýardy. Ynha, bir hatda bolsa ol döwürüň obalarynda bolup geçen durmuşdan bir parça şeýle görkezilýärdi. «Oba ýaşululary bolup şu ýylyň 14-nji aprel güni, ýagny «Remezhan» baýramy bellenilýän güni uly geňeş geçirdik. Şol geňeşde bar bolan 47 adamyň 45-si garaşsyzlygy, şu aşakdakylary iki elläp goldady. 2 adam saklandy. Garşy bolan ýok.

Saýat raýonynyň Awçy obasynyň ýaşulularynyň geňeşde aýdanlaryny kagyza geçiren BABA JUMAK OGLY».

— **Sag boluň, mugallym, Siziň Garaşsyzlyk göreşiniň taryhyna ömürlik giren bu eseriňiziň 1991-nji ýylyň 26-**

njy oktyabrynda geçirilen täze referendumda halkymyzyň Garaşsyz döwletimiz üçin 94 göterimden gowrak ses bermeginde uly ähmiýete eýe bolandygyna ynanyars. Indi bize goşa kitaplaryň üçünji okalyşy diýlende nämä düşünmelidigini aýdyp beräýseňiz?!

— Ol okalyş — seljerme pikirleri bilen okamak diýmekdir. Ol okalyşyň barsynda Garaşsyzlyk ugrundaky göreşniň dil, Gökdepe gahrymanlaryny hatyralamak, ykdysady, syýasy göreşler ýaly tapgyrlara bölünýändigine, Garaşsyzlyk göreşiniň entägem dowam edýändigine, erkin döwlet gurmak bilen il-günümiziň halkdan millete öwürülendigine, 1995-nji, 2015-nji ýyllardaky ykrar edilen Bitaraplygymyzyň bu Garaşsyzlyk göreşimiziň barsynda gurup barýan howpsuzlyk galalarymyzdygyna, bu kitaplarda Garaşsyzlyk žurnalistikasynyň doly esaslandyrylandygyna we köp seljeriş gymmatlyklaryna göz ýetirmek bolar.

— **Soňky dördünji okalyş nähili atlandyrylýarka?**

— Oňa filosofiýalaýyn okalyş diýmek bolar. Jeleddin Rumynyň «Sen — bu men» diýen pelsepesinden ugur alyp aýtsak, munuň özi Garaşsyzlygyň bizden aýry duran gymmatlyk däl-de, biziň özümidigimize, onuň şahsyýetleýin ýüze çykmasyň bolsa dowamatlaýyn ykbal garaşsyzlygyny hem aňladýandygyna düşünmek bolar.

— **Ýoldaş mugallymymyz, halypamyz, Garaşsyzlyk aýsberginiň diňe üstüne däl, eýsem düýbüne hem göz ýetirmek babatda beren gürrüňleriňizi üçin köp sag boluň! Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň nazaryýet esaslary binýatlaýyn tutulýan «Garaşsyzlyk — bagtymyz» atly kitabyny il-halkymyza peşgeş beren hormatly Prezidentimiziň döwet galamy ýiti, jany sag, baýy dik, il-ýurt bähbitli işleri rowaç bolsun!**

— Size hem bu Garaşsyzlygymyza bagyşlanan söhbetlerimizden soň, institutymyzda has gowy okap, ylym-bilim garaşsyzlygyna, geljekde, diplom alanyňyzdan soň, öz hünäriňiziň ussady bolup, hünär garaşsyzlygyna, mahlasy, ykbal we bagt garaşsyzlygyna çykyň, her biriňiziň öz ornunuzda döwlet garaşsyzlygymyza mynasyp goşant goşmagyňyzy arzuw edýärim.

Söhbetdeş bolanlar:

Gaýgysyz KERIMOW, Yhlas ATAMYRADOW, Ajaýyp NOBATOWA, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň talyplary.

Referendum diýlen düşünje “Görogly” eposynda Hüňkaryň kyrk müňler bilen ýow bolup gelip, Çandybiliň garaşsyzlygyny ýok etjek bolmagy bilen barabar nägahanlykdy.

As we live in an information society, it has become one of the imperatives to turn to the media to find out what is going on in the world. Today, the number of world-renowned media outlets is increasing. Day-to-day running channels, websites, daily newspapers outnumbered. Among them is a period of nearly a century to the time of its creation. The BBC, the world's most popular TV channel, is one of them. What should you know about the history of this channel, which works to provide hot news around the world for 24 hours?

THE WORLD'S FAMOUS CHANNEL

The BBC is the most popular channel in the world. BBC began operating in 1922. In 1927, in London, they began to deliver hot news in the first 5 areas, namely politics, economics, business, culture and sports. The BBC has played a major role in spreading millions of messages to the public in its history.

During World War II, the channel was suspended. But at the time, BBC Radio was broadcasting to the public. After the end of the war, a new section of the channel began to operate.

The BBC's first online service was launched on May 11, 1994. The service was renamed BBC Online in 1997 and later bbc.co.uk. The site is visited by more than 10 million people a day in the UK itself. The BBC is reported to be watched by around 294 million families. This is more than the CNN channel index.

BBC Studios also owns the UKTV network of seven channels. These channels contain BBC archive programming to be rebroadcast on their respective channels. Since April 2014, the BBC has been broadcasting in 28 languages. The BBC channel employs correspondents in more than 50 foreign countries. At any time of the day, the role of the channel in providing hot news to the regular community is very high. The channel also has several magazines at the moment.

The BBC is currently in the process of delivering a series of reports from around the world, including Turkmenistan. Recently, the channel broadcast news about our country on this famous channel in the world. (Internet sites were used to obtain the information in the article).

Aylar ATAÝKOVA,
the 2nd Year Student of the Faculty of
International Journalism of the Institute of
International Relations of the Ministry of
Foreign Affairs of Turkmenistan.

BMG-niň HALKARA GÜNLERI

THE UNESCO DAY

Education, culture and science are integral part of every society. You can not imagine individuals' past, present and future without them.

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) is an agency of United Nations, which founded on November 16, 1945. Work of this organization plays an important role at keeping the peace in the world. On November 4, in 1946 UNESCO signed it's constitution. Since 1946 annually 4th of November is celebrated as the day of UNESCO.

The UNESCO strengthens peace among the governments and nations by expanding cooperation in the education, science and culture systems. The initial focus of its efforts was on promoting global education through the building and expansion of schools, libraries and other academic institutions. By introducing the technology into these systems, the organization has made a lot of development. The organization also ensures fairness and compliance with the rule of law.

The UNESCO day is widely celebrated to highlight the significance of organization's work at keeping peace in the world.

Jennet MYRADOVA,
the 1st year student of the Faculty of International
Journalism of the Institute of International Relations of
the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan.

10 ноября ежегодно отмечается Всемирный день науки за мир и развитие (World Science Day for Peace and Development).

Решение о создании этого дня родилось в процессе проведения Всемирной научной конференции, которая проходила в столице Венгрии в 1999 году. ЮНЕСКО официально учредила Всемирный день науки, провозгласив его на общей конференции в 2001 году. В глобальном масштабе этот День в мире под эгидой ЮНЕСКО был впервые отмечен 10 ноября 2002 года. В этот день также представляют лауреатов премии ЮНЕСКО Kalinga Prize за популяризацию науки.

День науки призван показать, что общество и научный прогресс должны быть взаимосвязаны на пути к решению глобальных и важнейших проблем современности и будущего. В качестве основных приоритетов в ЮНЕСКО называют переход к «зеленому» и цифровому обществу — «двойной переход». Для развитых стран разработка «зеленых» технологий — единственный способ

выполнить обязательства Парижского соглашения. 80% мировой энергетики все еще работает на ископаемом топливе, и переход на возобновляемые источники энергии не только потребует больших инвестиций, но и вызовет изменения на рынке труда. Внедрение инноваций создает целые отрасли экономики, новые рабочие места, и вообще улучшает наш уровень жизни.

Каждый год мероприятия Дня посвящаются определенной теме. Тема 2021 года — «Построить сообщества, готовые к изменению климата». Ключевую роль в преодолении климатического кризиса будет, несомненно, принадлежать науке. Инновационные, ответственные решения для дальнейшего развития общества могут не только существенно замедлить глобальное потепление, но и в целом улучшить нашу жизнь. Этот день позволяет всем и каждому прикоснуться к таинственному и порой непонятному миру науки, науки за мир и развитие.

Айгуль МЕРЕДОВА,
студентка I курса факультета
международных отношений
Института
международных
отношений
Министерства
иностраннных дел
Туркменистана.

Sng.fm.

Президент Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедов 10 ноября обратился к участникам XIV Международной научной онлайн-конференции в сфере телекоммуникаций, телеметрии, информационных технологий и телерадиовещательного оборудования «Туркмен-тел-2021».

Особая роль форума состоит в привлечении представителей зарубежных компаний, объединений и предпринимателей, проявляющих интерес в формировании конструктивного партнёрства в сфере телекоммуникаций.

Trend.az

Turkmenistan has expressed its deep interest in the political stability and security of Afghanistan. Ashgabat voiced its interest in Afghanistan's stability a day after Foreign Minister Rashid Meredov wrapped up a two-day visit to Kabul. The Turkmen Foreign Ministry urging the well-being and unity of the Afghan people, advised them to resolve their differences by peaceful, political and diplomatic means. In a statement, the ministry said: «Turkmenistan expressed its readiness for constructive dialogue and close cooperation with the new state bodies of Afghanistan.» TASS quoted the visiting minister as saying he discussed prospects for joint projects with the interim Taliban government, which provided security guarantees for their implementation. Both sides voiced their readiness to cooperate on promoting the construction of the Turkmenistan-Afghanistan-Pakistan-India (TAPI) gas pipeline. They also agreed on expediting work on the Turkmenistan-Afghanistan-Pakistan power transmission line and a railway line from Turkmenistan to some provinces of Afghanistan.

Лауреатом Букеровской премии—2021 стал южноафриканский писатель

В Великобритании назвали имя лауреата одной из самых престижных в мире литературных наград - Букеровской премии. В этом году премия досталась южноафриканскому писателю Деймону Галгуту за роман «Обещание» (The Promise). В прошлом году Букеровская премия была присуждена шотландскому писателю Дугласу Стюарту за его дебютный роман «Шагги Бейн».

US-China deal on emissions

An unexpected agreement between the US and China to work together on cutting emissions has been broadly welcomed by leaders and climate experts.

The world's two biggest emitters appeared to put aside their differences at the Cop26 climate summit and on Wednesday unveiled a joint declaration that would see close cooperation on emissions cuts that scientists say are needed in the next 10 years to stay within 1.5C.

The two countries will revive a working group that will «meet regularly to address the climate crisis and advance the multilateral process, focusing on enhancing concrete actions in this decade,» the joint declaration said.

China debuts train prototype that can hit speeds of 620 kilometers per hour China has revealed a prototype for a new high-speed Maglev train that is capable of reaching speeds of 620 kilometers (385 miles) per hour.

The train runs on high-temperature superconducting (HTS) power that makes it look as if the train is floating along the magnetized tracks.

The sleek 21-meter-long (69 feet) prototype was unveiled to media in the city of Chengdu, Sichuan Province, on January 13. In addition, university researchers constructed 165 meters (541 feet) of track to demonstrate how the train would look and feel in transit.

Scientists turn old plastic bottles into fuel

That's the ambitious plan of a team of scientists from the University of California, Irvine (UCI), and the Shanghai Institute of Organic Chemistry (SIOC) in China.

The technique involves breaking down the plastic to a molecular level to turn it into a readily usable fuel similar to diesel.

«The process does not involve any harmful chemicals and does not create waste products,» explains Zhibin Guan of the University of California, Irvine, one of the authors of the study.

Devised «in light of the huge plastic pollution as well as the critical energy needs in China,» the process basically melts the old plastic into liquid fuels and waxes.

Sng.today.

Председатель туркменского МИД Рашид Мередов 9 ноября провёл переговоры с рабочей группой Австрии, во главе которой стоял руководитель австрийского ведомства европейских и иностранных дел Михаэль Линхарт. Собеседники акцентировали внимание на обсуждении основных аспектов билатерального партнёрства, а также - актуальных вопросов международной повестки. В данном контексте принявшие участие на встрече австрийские представители предложили туркменским коллегам установить сотрудничество в приоритетных направлениях экономики и других областей. Об этом Sng.today сообщили в пресс-службе министерства.

centralasia.news

Замглавы правительства Туркменистана Сердар Бердымухамедов принял участие в 26-й сессии конференции сторон Рамочной конвенции ООН об изменении климата (COP26) в Глазго. В рамках своего выступления он заявил, что Туркменская Республика намерена снизить выбросы парниковых газов. Он подчеркнул, что соответствующий процесс будет стремительными темпами реализовываться в период до 2030 года, и, начиная с указанного года, государство планирует добиться нулевого роста выбросов парниковых газов.

Сотрудничество с международными организациями

ТУРКМЕНИСТАН – ООН:

СОТРУДНИЧЕСТВО ВО ИМЯ ДОСТИЖЕНИЯ
ОБЩИХ СОЗИДАТЕЛЬНЫХ ЦЕЛЕЙ

Организация Объединённых Наций (ООН) — международная организация, созданная для поддержания и укрепления международного мира и безопасности, развития сотрудничества между государствами. Основы её деятельности и структура разрабатывались в годы Второй мировой войны ведущими участниками антигитлеровской коалиции. Основная идея ООН заключалась в том, чтобы не допустить начала третьей мировой войны. ООН имеет почти универсальное членство среди национальных государств с 193 государствами-членами. Штаб-квартира находится в Нью-Йорке, но есть у ООН офисы и в других городах мира, прежде всего в Женеве. Название «Объединённые Нации» было предложено президентом Соединённых Штатов Франклином Д. Рузвельтом.

Устав ООН был утверждён на Сан-Францисской конференции, проходившей с апреля

20-ой годовщины постоянного нейтралитета в Туркменистане 2015 объявлен Годом нейтралитета и мира. 12 сентября 2019 года Генеральной Ассамблеей ООН на 73-й сессии была принята Резолюция 73/338, провозглашающая 2021 год Международным годом мира и доверия. Примечательно, что с целью налаживания широкого многостороннего диалога о практическом применении принципов нейтралитета в предотвращении конфликтов, устранении их причин и последствий на платформе ООН была сформирована Группа друзей нейтралитета за мир, безопасность и развитие.

Туркменистан неизменно выступает сторонником повы-

по июнь 1945 года, и подписан 26 июня 1945 года. 24 октября 1945 года, когда Устав был ратифицирован большинством

подписавших сторон, официально считается как День Организации Объединённых Наций. ООН не является мировым правительством и не устанавливает законы, а предоставляет возможности для урегулирования международных конфликтов и разработки стратегий по вопросам, которые касаются каждого из нас. Она дает странам возможность в условиях взаимозависимости соблюдать национальные интересы при решении международных проблем.

Туркменистан стал членом Организации Объединённых Наций 2 марта 1992 года. Важным историческим событием в жизни туркменского государства стало принятие Резолюции Генеральной Ассамблеи Организации Объединённых Наций №50/80А от 12 декабря 1995 г. «Постоянный нейтралитет Туркменистана». 3 июня 2015 года на 69-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН была принята Резолюция «Постоянный нейтралитет Туркменистана», которая вновь подтвердила всеми признанный нейтральный статус Туркменистана. В честь

шения роли ООН в целях создания прочной основы для бесконфликтного развития мира в XXI веке, укрепления отношений дружбы и взаимопонимания

между народами и государствами. По инициативе Туркменистана, при единодушной поддержке членов международного сообщества, был создан Региональный центр ООН по превентивной дипломатии для Центральной Азии со штаб-квартирой в Ашхабаде в декабре 2007 года. Учитывая значительный вклад Туркменистана и масштабную деятельность Центра за 10 лет, 72-я сессия Генеральной Ассамблеи ООН 17 ноября 2017 года приняла Резолюцию «Роль Регионального центра ООН по превентивной дипломатии для Центральной Азии».

О всевозрастающей роли и авторитете Туркменистана на международной арене свидетельствует его неоднократное избрание в качестве страны-вице-председателя сессий Генеральной Ассамблеи ООН (в этом качестве Туркменистан принимал участие в работе 58-й, 62-й, 64-й, 68-й, 71-й и 75-й сессий Генеральной Ассамблеи ООН). Признание возрастающей роли на-

шей страны в решении глобальных вопросов современности подтверждается также избранием Туркменистана в различные структуры ООН - Советов, Комитетов и Комиссий ООН.

25 мая 2021 года наш уважаемый Президент на Глобальной онлайн-конференции высокого уровня по добывающей промышленности предложил приступить к разработке Стратегии ООН, направленной на реализацию мер по развитию низкоуглеродной энергетики и создание под эгидой ООН международной «Дорожной карты» по развитию водородной энергетики в качестве одного из приоритетных и перспективных направлений в топливно-энергетическом комплексе.

Кроме того, Организация Объединённых Наций является основным и стратегическим партнером Туркменистана в реализации Целей устойчивого развития, где налажено тесное сотрудничество между Туркменистаном и Организацией Объединённых Наций и её специализированными структурами, в основном, ВОЗ, ПРООН, ЮНИСЕФ, ЮНФПА. Определяя дальнейшее партнёрство в достижении Целей в области устойчивого развития в Туркменистане, ООН и правительство Туркменистана подписали новую Рамочную программу сотрудничества по устойчивому развитию на период с 2021 по 2025 гг. в трёх стратегических направлениях, как «управление, ориентированное на интересы людей и верховенство закона», «инклюзивный, зелёный и устойчивый экономический рост», «качественное, инклюзивное и доступное здравоохранение, образование и социальная защита». Одной из приоритетных тем международной повестки Туркменистана в контексте реализации Повестки дня ООН до 2030 года является сотрудничество нашей страны с ЮНЕСКО.

Следующей задачей является привлечение внимания к себе международным сообществом, Туркменистан заявляет о своей готовности к широкому и активному сотрудничеству во имя достижения общих созидательных целей. Как подчеркивал в своих выступлениях наш уважаемый Президент, «Организация Объединённых Наций была и останется единственной международной организацией с универсальной легитимностью».

Татьяна ДОВЛЕТОВА, преподаватель кафедры мировых языков Института международных отношений МИД Туркменистана.

PARAHATÇYLYGŇ YAŞ
ÇAPARY BOLASYŇYZ
GELÝÄRMI?!

«Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň işini kämilleşdirmek hakynda» Türkmenistanyň Prezidentiniň 2021-nji ýylyň 9-njy iýulynda çykan 2318-nji kararyny ýerine ýetirmek, şeýle hem bilim babatda alnyp barylýan giň gerimli özgertmeleri üstünlikli durmuşa geçirmek maksady bilen, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň garamagyndaky Yaş diplomatlaryň mekdebi tarapyndan ýokary synp mekdep okuwçylarynyň arasynda «Parahatçylygynyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşigi geçirilýär.

Gazetimiziň şu sanynda habarçymyzyň bu bäsleşik mynasybetli oňa gatnaşýjy Täçjemal Pirliyewa we institutymyzyň mugallymy Akmuhammet Jumagulyýew bilen taýýarlan söhbetdeşligini size ýetirýäris.

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara gatnaşyklary kafedrasynyň mugallymy Akmuhammet Jumagulyýew:

—Bu bäsleşik diplomatiýa dünýäsine biperwaý garamaýan, ömrüni şol kär bilen baglamak isleýän ýaşlary höweslendirmege gönükdirilendir. Bäsleşigiň ilkinji şerti degişli ugurda erkin mowzuk, ýa-da «Diplomatiýa — meniň arzuwym», «Diplomatiýa — parahatçylyk guruly», «Näme üçin diplomat bolmak isleýäriň?», «Türkmen halkynyň taryhy — parahatlyk diplomatiýasynyň nusgasy» ýaly mowzuklarda makala ýazmakdyr. Birinji şert boýunça ýurdumyzyň dürli künjeginde okaýan ýokary synp okuwçylaryndan jemi 60-dan gowrak düzme alyndy. Bäsleşige gatnaşýjylaryň köpüsiniň döwlet olimpiadalarynyň we ylmy bäsleşikleriň ýeňijileridigini belläp geçmelidir. Jogapkärli we möhüm wezipe, ýagny iň oňat ylmy-döredijilik işlerini saýlap-seçmek, indi ýaryşyň emin agzalaryna galdy. «Parahatçylygynyň ýaş çaparlary» atly akyl bäsleşigine iň oňat ylmy-döredijilik işlerini ýazanlar gatnaşarlar. Bäsleşigiň I tapgyry şu aýda, ýagny noýabr aýynda geçiriler. II, III, IV tapgyrlar degişlilikde 2022-nji ýylyň fewral, aprel, maý aýlarynda geçiriler. Bu bäsleşikde okuwçylar türkmen diplomatiýasynyň taryhyny bilimde ýaryşarlar. Birinji intellektual gepleşigiň temasy «Oguz hanyň eýýamy we türkmen diplomatiýasynyň taryhy kökleri» bolup durýar. Intellektual ýaryşyň döwlet kanallarynyň birinde ýaýlyma beriljekdigini bellemelidir. Jemleýji V tapgyrda — ýaryşyň ahyrynda her tapgyryň iki ýeňijisi çykyş eder. Şeýlelikde, dört tapgyra gatnaşan iň oňat 8 gatnaşýjynyň arasyndan eminleriň karary bilen I, II we III yerleriň eýeleri belli ediler.

Jemleýji tapgyrda I orun alana degişli Kubok, diplom we gymmatbaha sowgat gowşurylar. II we III orun alanlara degişli diplomlar we gymmatbaha sowgatlar gowşurylar. Jemleýji tapgyra gatnaşan beýleki dalaşgärlere ýadygärlik we höweslendiriji sowgatlar gowşurylar.

Aşgabat şäheriniň ýöriteleşdirilen 97-nji orta mekdebiniň XI synp okuwçysy, bäsleşige gatnaşýjy Täçjemal Pirliyewa:

— Men boş wagtlarym çeper döredijilik bilen meşgullanýandygym sebäpli, öz zehinimi barlamak üçin gözleýän döredijilik bäsleşikleri bilen içgin gyzklanyp, olara gatnaşmaga gyzklanma bildiryäriň. Mendäki bu höwes doganlarym we mugallymlarym hemişe goldaýarlar. Ynha, bir gün doganym maňa bu bäsleşigiň geçirilýändigini habar berdi we synanyşyp görmegimi teklipt etdi. Bu bolsa mende täze höwes döretdi. Özümiň hem diplomat bolmak höwesimiň bardygym sebäpli, bu meniň üçin elden giderip bolmajak pursat diýsemem bolar. Sebäbi şu ugurda ýokary bilim alyp, diplomat hünärine eýe bolmak meniň iň uly arzuwlarymyň biri. Şonuň üçin hem, bu bäsleşikde öz ukyp-başarnyklarymy açyp görkezmek arkaly üstünlikli çykyş etmegi maksat edinyäriň.

Taýýarlan Gülruh GELDIÝEWA, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara gatnaşyklary fakultetiniň I ýyl talyby.

ŞYGRYÝET ÄLEMI

Sejitmurat GELDIÝEW,

«Biznes reklama»

gazetiniň baş

redaktory.

Aşyk ýigidiň haty

Ýeri, näme diýip, näme aýdaýyn,
Sütemkär gözleriň synagy niçik?!
Bar syrymy ýüze çykaryp barýar,
Rentgen deý, nazaryň içimden geçip.

Gabaklarňy serpen çagyň gözünden
Gözüme üýtgeşik ýakym çayylyar.
Kalbym sema oýnap, sowan gursagym
Seň naşyja näzikligiňe çouýnar.

Sen owadan, düýsegirginç owadan,
Kämil sen Mosartyň mukamy deýin!
Her säher seň höwesiňde oýanyp,
Seniň arzuwyňda uka gideýin.

Duşsam aljyraýan, senem aňyansyň,
Alajyn gözleýän sowarak gezmän.
Ömrüm sakawlady saňa ýetende,
Dörtburç arzuwlarmy togalap bilmän.

Sen meni şahyrylyk hetdine eltdiň,
Söneňkirlän ylhamymy gorjalap.
Söz aýtsam, çem tapyp, eger aýdaýsam,
Ýeri, näme diýip berersiň jogap?!

Eger sözüm alsaň, ýürek näderkä,
Megerem, partlar ol bagta çydaman.
Ýöne «ýok» diýäýseň, estagfurylla,
Nirede, nähili dilärkäm aman?!

Men nätsemkäm,
Kimden ýeter delalat?!
Ýüregmi dökmesem aýylar essim.
Hut şu gün uludan dem alagetdin,
Ençe günden bäri telim göçürilen
Kisämdäki haty bererin, besdir!

Soňam...
a soň jogabyňa garaşman,
Ýüzüm göge tutup, sözüm seçeläp,
Tapawudy yok,
men, haýsy hem bolsa,
Bir yana umyly nazarym çenäp,
«Indi näme bolsa, şol bolsun» diýip,
Giderin galanyň tabşyryp Taňra.
Sebäbi ýeke söz aýdyp bilmänem
Şunça gün bimaksat tamşanyrdym-a.

...Men ýene-de sanap galdym kirpigiň,
Owadan göz bilen, nazaryň bilen
Gyrkyp gitdiň kisämdäki hatymy,
Yyrtyp gitdiň bir ömüriň ýazgydyn.

Saňa sataşamda dilim tutulýar,
Bedenim aýrylýar ysgyn-myrdardan.
Ýüregim urunýar, görgüsi ýaman,
Ejiz ol, bu ýşky çekip-çydardan.

Maňa näme bolýar, näme bolmaýar,
Hasratymdan barmy habaryň beri?
Sen nädip özüňe bagladyň, a gyz,
Böküp duran bir lukmajyk jigeri?

Meger, seň zzyňa düşer-de gider,
Ýüregmi saklaýan damary çöşseň.
Wah, häzir aglara bahana bolsa,
Hezil edip, hezil edip köşeşsem.

...Heniz saňa duşman ýaşap ýörşüme,
Duýulmanka artyklygyň, kemligiň,
Beýle mätäç hala düşmedik wagtym,
Has oylan mahalym, seniň kimligiň
tanamankam,
gyzlar meni söymänkä,
Az bolsa-da, heniz duruka aklym,
Üýtgeşik aladam, arzuwym yokka,
Oglantak kalbymda arman hem ahmyr
döremänkä,
ýöremänkäm ýanyaňa,
Ömrüň sepgidinde, hawa, ullakan
sepgidinde saňa gabat gelmänkäm
bagtlydymmykam?!

Men asla uýmadym şu güne çenli,
Sen deý kämil gyzyň ýaşap ýörenne.
Yaşamagyň ebeteýni ýitirdim,
Bakýslaryň durmuşymy dörende.

Bu bolup ýörşüme, başym aýlanyp,
Gorkýan men seni hem ýitirerimden.
Arzuwlarym dönüp barýar tokaýa,
Müň pikir şineläp ýeke serimden.

Beýnimiň ilkinji gurşan gününde,
Gözünden gözümi aýyryp bilmän,
Dünýäň pauza wagty aklym uklady,
Indem gezip ýör ol oýanyp bilmän.

Ýatdan çykmaýanyň ýadyma düşüp,
Gulaga eşdilib Mosartyň sazy,
Owadan yöreyşiň, ýylgyrşyň bilen,
Diňe özüň üçin ýaşarym ýaly,
Gyzyl köýnegiňi galkyjakladyp,
Ýaldyrap, galdyrap geläýjek ýaly,
Hem diýäýjek ýaly: «Seni haladym!»
Giden-gitdi ylham beräýjek ýaly,
Şeýdip ýaşap ýörün söýgä gark bolup,
Ýadadyr ýüregmiň sorag bermesi.
Ýüzüm salyk bolsa, geň görme, a gyz,
Men bir gezip ýören sorag belgisi!

Sen nirede?

«Abonentniň telefony
öçürilendir...»

Sen nirede?
Şu hal dara-direde,
Şeýlebir sesiňi eşdesim gelýär.
Sen bolsa arzynyň ýeterinden daş.
Aşyk bolan ömrüň eşretin bilýär,
Diňläsim gelýär seň saz ýaly sesiň,
Dem alşyňy, aýnaşyňy, gülküňi.
Sen bolsa ret edip, ýşkym tütedip,
Meň aşyk pälimi, şahyr küýümi
Bitay kapyýa deý özüme goýýaň.
Ah, şol telefonňam ebedi öçük.
Men bolsa bir seniň sesiň küýseyän,
Bar zatlaň, yok zatlaň baryndan geçip.

Aýlanyp-aýlanyp özüme gelýär
Gulaga öwrülip diňleýän jaňlam.
«Abonentniň telefony öçürilen...»
Wah, şu wagt ýüregmi şu jaňa daňsam,
Telefonňy açyp goýar el bile.
Diňe saňa duşup ejizledim men,
Sözüm yele berdim, ömrüm ýelgine.

Bir ädim ýanymda dem alan günleň,
Düşüňe girýänim gürrüň bereňde...
...Günler zybrym mensiz duşuňdan geçip,
Mahal-mahal «SMS-lem» göreňde...

Bir gün eşiklerim eyesiz galyp,
Senem özüň ýetim ýaly duýmasaň,
Isleýsimçe söýen dälisiň, ezizim,
Eden jaňlaryma hormat goýmasaň!

Aýtmadyk sözleriň ýürege sygman,
Kyýamata çenlem ýetmän takadyň
agy bolup bokurdagňa direse,
pyşyrdylaň barar maňa jaň bolup,
«Sen nirede, sen nirede, nirede?!...»

«Garaşsyzlyk, Bitaraplyk – ösüşiň goşa ganaty» atly bäsleşigiň laureatларыnyň makalalary

Mahal-mahal mawy ekran arkaly baýdagymyzyň daşary ýurtlarda behişdi ahalteke bedewlerimiziň üstünde parladylyşyny görýärin. Ine, şonda hem Garaşsyzlygymyzy wasp etmekde haýran galdyran bu halatlar hakda ýazasym gelýär. Sebäbi bu pursatlarda döwletimiziň goşa ganaty — Garaşsyzlygymyz we Bitaraplygymyz yaşyl Baýdagymyzyň mysalynda dünýä derejesinde wagyz edilýär ahyryn.

Gürrüň Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwrüniň «Galkynyş» milli at üstündäki oyunlar toparynyň g a z a n ý a n üstünlükleri, olaryň sekiz asyrylyk arakesmeden

soň ýene eýe bolan Garaşsyzlygymyzyň we Bitaraplygymyzyň at üstünde baýdagymyzy dünýä has-da meşhur edişleri barada barýar.

Hawa, Türkmen sirk sungatymyzyň durmuşyna indi bir hakykat kada bolup barýar. Ol hem «Galkynyş» milli at üstündäki oyunlar toparymyz dünýäniň haýsy ýurdunda atçylyk sirk boýunça ýaryş geçirilse-de, şol bäsleşiklerden ýeňiji hökmünde Watanymyza dolanyp gelyändigleridir.

AT ÜSTÜNDE ÄLEM GEZÝÄN BAÝDAGYMYZ

Özi hem yöne-möne ýeňijilik däl. Diňe birinji orny eýeleýän, diňe ýaryşlaryň baş baýragyny alýan ýeňijiler bolup, yaşyl Baýdagymyzyň çawyny dünýä has-da ýaýradyp dolanyp gelyärler. Bir ýere gidip gelenlere «Gurtmy, tilki?» diýilýän bolsa, diňe iň naýbaşy gurt bolup dolanyp gelyärler. Ynha, jigitlemiz 2013-nji ýylda Moskwa şäherinde 16 döwletiň sirk atçylyk toparlarynyň çykyşlarynda birinji orny eýeläp, «Altyn Idol» Kubogyna baş baýragyna we beýleki baýraklara mynasyp bolanlarynda-da, soňra Italiýanyň Latina şäherinde dünýäniň 20 döwletiniň sirk ussatlarynyň gatnaşmagynda geçirilen «City of Latina» atly XVI Halkara sirk festiwalynda çykyş edip, festiwalyň Altyn kubogyny we beýleki birnäçe baýraklaryny almagy başaranlarynda-

da, 2016-njy ýylyň sentýabrynda Gyrgyz Respublikasynyň Çolpan-Ata şäherinde geçirilen Çarwadarlaryň Bütindünýä oyunlarynda, 2018-nji ýylda Russiýa Federasiýasynyň Sankt-Peterburg şäherinde geçirilen «Fontankadaky» sirk sungatynyň I Halkara sirk sungaty festiwalynda «Altyn Gaetano» diýen baş baýraga mynasyp bolanlarynda-da, 2019-njy ýylyň Bahreýn döwletiniň paýtagty Manama şäherinde her ýyl geçirilýän «MARA'EE – 2019» halkara oba

hojalyk sergisiniň açylyş dabarasyna çykyş edenlerindede, mukaddes Garaşsyzlygymyzyň döwlet nişany bolan yaşyl Baýdagymyzy belentden-belent parladydylar. Şeýlelikde, bu mukaddesligimizi at üstünde älem gezýän Garaşsyzlyk hökmünde görkezidiler.

(Dowamy bar).

Gunça HAMEDOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby, bäsleşigiň laureaty.

YAŞ DIPLOMATYŇ SESI
INTERNET-GAZETI
THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT
INTERNET NEWSPAPER

Our main goal is to serve the Motherland!

Бизниň baş maksadymyz: Watana gulluk etmekdir!

Бизниň baş maksadymyz: Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň

Baş redaktor Tüggeldi GUTLYÝEW.

Redaksion geňeşiň agzalary: Begmyrat ATAÝEW,
Merdan BERDINIÝAZOW, Mekanmyrat KENANOW,
Rahym BÄŞIMOW, Baba SARYÝEW,
Akmuhmet JUMAGULYÝEW,
Tatyana DÖWLETOWA, Batyr KAIROW, Merjen
GURBANNAZAROWA, Bazar MESOW, Mergen
MÄMMETJUMAYEW, Miwe NABATOWA.

Baş redaktoryň orunbasary: Mähriban GANDYMOWA.
Jogapkär kätib: Bakydurdy GARAÝEW.
Jogapkär kätibiň orunbasarlary: Tahryberdi MYRATLYÝEW,
Aýlar AJAJYKOWA.
Bölüm müdiri: Mätgurban MÄTGURBANOW.
Edebi işgär: Gurbansähet GURBANSÄHEDOW.
Korrektorlar: Laçyn BERDIMYRADOWA, Seyli ARYŞOW, Sona
HALYKOWA, Gurbanjemal EGIRJÄÝEWA, Mähriban HUDAÝGULYÝEWA.

Gazet elektron görnüşinde HGI-niň internet saýtynda
www.iirmfa.edu.tm
salgysynda ýerleşdirilýär.

E-mail:
diplomatyň.sesi@
mail.ru